

Spedalskhedsmissionen

3/2011

Vellykket landsmøde

Bestyrelse:

Jan Meyer, læge, Hobro, formand
Flemming Møller Mortensen,
sygeplejerske, MF, Skørping,
næstformand
Lisbeth Pedersen, bogholder,
Amager, kasserer
Asbjørn Hansen, sognepræst,
Svinninge
Kristian Jensen, skolepsykolog,
Aalborg

Redaktionsudvalg:

Flemming Møller Mortensen
Asbjørn Hansen (ansvarshavende)
Kirkevej 6b, 4520 Svinninge
tlf.: 59 26 51 65
E-mail: asha@km.dk

Kontor:

Administrator: Klaus Leonhardt
Skibbroen 6, 2. Postboks 13,
6200 Aabenraa
Tlf. 3529 4254. Fax 3529 4258
E-mail: info@spedalsk.dk
www.spedalsk.dk

Tryk: Øko-Tryk

Borrisvej 5b, 6900 Skjern
Tlf. 9694 0411

Forsidefoto: Klaus Leonhardt
Bagsidefoto: Klaus Leonhardt

Brugte frimærker sendes til:
Knud Grøndahl Mortensen
Stenlandsvej 25
2300 København S.

Den 19. marts havde godt 40 interesserede fundet vej til Spedalskhedsmissionens Landsmøde, som blev afviklet på Christiansborg.

Udenfor skinnede forårssolen og indenfor ventede en kop kaffe og et stykke morgenbrød. Snakken gik livligt over bordene. En del kendte hinanden fra tidligere, men der var også en del nye ansigter – bl.a. nogle unge, som aldrig havde været med før, men som var blevet nysgerrige på, hvad arbejdet med de spedalske indebar.

Flemming Møller Mortensen fra bestyrelsen bød velkommen til de fornemme lokaler i hjertet af København, hvor han selv har sin daglige gang som medlem af Folketinget. Dernæst bød bestyrelsesformand, Jan Meyer, velkommen til landsmødet.

Sognepræst, Asbjørn Hansen, stod for en andagt om den hellige Frans af Assisis møde med de spedalske i 1200-tallet og sammen med Spedalskhedsmissionens

daglige leder, Klaus Leonhardt, blev der siden berettet om den aktuelle situation i Bangladesh, hvor Spedalskhedsmissionen har hovedparten af sine aktiviteter. Rapporten fra Bangladesh var dugfrisk, da tre af bestyrelsens medlemmer i februar var i landet for at udarbejde et partnerskabsdokument mhp. den fremtidige indsats i landet. Gruppen havde bl.a. besøgt hospitalet i Nilphamari, projektet "Hagar" for nødstedte kvinder, selvhjælpsgrupper og fattige spedalske i det såkaldte "Extreme Poverty Initiative Project".

Efter frokost viste Flemming Møller Mortensen rundt på "Borgen" og fortalte om hverdagen som politiker. Derefter samledes man til information om Spedalskhedsarbejdet generelt. På verdensplan er man i gang med en omstrukturering, efter at den økonomiske krise har vanskeliggjort den fortsatte oppebæring af projekter i visse dele af verden. Der var også tid til spørgsmål til bestyrelsen, før man gik hver til sit.

Tak til alle der var med til at få en indholdsrig og interessant dag på benene. Håber at se jer næste år igen.

Red.

Foto: Creative Commons

Under landsmødet var der også tid til en kort rundvisning på Christiansborg

Gensyn med Bangladesh

Af Ruth og Jens
Kristian Egedal

Ægteparret Egedal arbejdede i 80'erne som ledere på spedalskhedshospitalet i Nilphamari. I januar besøgte de for femte gang det nordlige Bangladesh – spændte på om de ville møde nogle af de kendte ansigter fra dengang.

Shorob har varetaget sine opgaver ved spedalskhedshospitalet i Nilphamari med engagement og stor dygtighed.

Det er syv år siden, vi sidst besøgte Bangladesh og Danish Bangladesh Leprosy Mission (DBLM). Vi var derfor ret spændte på, hvordan det ville være at komme tilbage. Ville der være patienter, medarbejdere og venner, som stadig kunne huske os? Og ville vi kunne huske det bengalske sprog, så vi var i stand til at kommunikere med dem uden alt for store misforståelser?

Direktøren for spedalskhedsarbejdet i Bangladesh, James Das, stod i lufthavnen og tog imod os. Han kørte os til deres gæstehus. Her mødte vi TLM-Bs stab (The Leprosy Mission-Bangladesh) - mennesker som vi hurtigt lærte at ken-

de, og som vi ikke er i tvivl om brænder for at gøre en indsats for de spedalske, handicappede og fattige. De fleste af dem var gode til engelsk, men brugte hovedsageligt bengali. Samtalerne med dem gav os en god mulighed for at opfriske det bengalske sprog. Efter et par dage gik det helt fint med både at forstå og snakke bengali igen.

Fra skomager til ansvarlig for byggeri og teknik

Vores gode ven og trofaste medarbejder, Shorob, kom næste dag og bød velkommen. Han blev ansat i DBLM i 1981. Da Shorob i sin tid blev flyttet fra Sheer-

Shorob (med vest) og hans familie flyttede efter tiden på hospitalet i Nilphamari til Dhaka, hvor Jens Kristian Egedal (yderst til højre) mødte dem. Mellem Shorob og Jens Kristian ses landsleder, James Das.

Bangla hospitalet i Dhaka til DBLM i Nilphamari var han absolut ikke glad. Nu skulle han tage vare på sko og proteseværkstedet dér.

Shorob er født og opvokset i hovedstaden, Dhaka. Der var ikke noget at sige til, at han hellere ville have et job i Dhaka, hvor han var vokset op og havde familie og venner. De første måneder hang Shorob lidt med næbbet, og ingen var i tvivl om, at han følte, han var kommet langt hjemmefra. Men efter en tid flyttede hans kone og to børn til DBLM, og Shorob begyndte at trives med sit arbejde. Vi så straks, at det var en mand med mange gode egenskaber - ikke bare på de praktiske og tekniske områder. Shorob var en respekteret muslim, som hurtigt fik gode venner blandt myndighederne i Nilphamari. Disse forbindelser kom ofte DBLM til gode i relation til samarbejdet med overborgmesteren og de offentlige myndigheder.

Shorob fik gennem årene ved DBLM ansvaret for både sko- og proteseværkstedet samt for det meste byggeri og teknik. Han har varetaget disse opgaver med engagement og stor dygtighed. Han gik på pension i december 2010 og er nu flyttet til Dhaka med sin familie. Her har han bygget sig et dejligt hus, som han stolt viste frem sammen med sin kone, svigersøn og datter, der venter sit første barn.

Det var tydeligt, at Shorob forsat ønsker at støtte op om spedalskhedsarbejdet i Bangladesh, selv om han er gået på pension. Vi glæder os over, fortsat at have ham som en god ven, selv om det er syv år siden, vi så ham sidst. Og ikke mindst fordi han som muslim altid har

været loyal overfor sin arbejdsplads, selv om den er funderet på kristne værdier.

Mødet med spedalskhedsarbejdet i dag

Der var ikke mange medarbejdere tilbage ved DBLM fra dengang, vi rejste hjem i 1987, men de fleste af dem boede tæt ved hospitalet. Dette gav os mulighed for at besøge dem nogle gange i løbet af de ti dage, vi boede på DBLMs gæstehus. Det var godt at gense mange af disse trofaste medarbejdere og udveksle minder, glæder og sorger fra arbejdet. Vi er meget taknemmelige over dette gensyn og glæder os over den store indsats, de hver især har øvet ud fra DBLM gennem de mange år.

Det var en fantastisk god oplevelse at være tilbage i DBLM. At se det omfattende arbejde der fortsat gøres for de spedalske, handicappede og fattige i området. Siden 1977 er der behandlet ca. 50.000 spedalske, og mange af dem har gennem tiden fået hjælp til at starte en lille forretning eller fået et fiskenet m.m., så de har mulighed for at tjene til livets ophold for dem og deres familie.

DBLM er nu ledet af bengalere med konsulentbistand af specialister fra forskellige steder i ver-

den. Ledelsen består af veluddannede og meget kompetente mennesker, som også viste stor omstillingsparathed. Vi skylder dem stor respekt og en stor tak for deres indsats blandt nogle af verdens fattigste og mest udstødte mennesker.

Trods travlhed og store udfordringer bliver der fortsat taget tid til at holde morgenandagt på hospitalet, Der er også et tilbud til alle i personalet om morgenandagt fem af ugens dage, hvad enten man er kristen, muslim eller hindu. Ud fra kirken holdes der både gudstjeneste, søndagsskole m.m., hvor såvel personale som patienter er velkomne..

Et privilegium at være med

DBLM er fortsat et godt og velfungerende projekt, som virkelig gør en forskel i det nordvestlige Bangladesh blandt de spedalske, handicappede og fattige. Der er stadig mange udfordringer - også på det økonomiske område. Derfor er der brug for, at vi husker dem i såvel forbøn som med gaver.

Ruth Frost Egedal er uddannet sygeplejerske og jordemoder.

Jens Kristian Egedal er uddannet diakon og sygeplejerske.

Ruth blev sendt til Øst Pakistan i 1969 af Dansk Santalmission, og Jens Kr. blev sendt til genopbygning i Bangladesh af Folkekirkens Nødhjælp i 1972 efter borgerkrigen mellem Øst- og Vest Pakistan. Fra 1973 og frem til 79 opholdt ægteparret sig i Danmark. Herefter blev de antaget af Dansk Santalmission som ledere af DBLM i Nilphamari frem til 1987. De har besøgt DBLM fem gange, siden de kom hjem i '87. Sidste gang var i januar 2011.

Oplysning gør en forskel

Det er nødvendigt og rutinepræget, men information om spedalskhed virker! Steen Møllgaard Andersen, Sikonge, Tanzania, beretter om et besøg på et sundhedscenter.

Vi er taget ud til landsbyen Tutuo for at fortælle om spedalskhed. Jeg har fået trukket min kollega i spedalskhedsarbejdet, Dr. Ruhama, ud af sit hus og med på turen, selv om han har været sygemeldt i flere måneder på grund af sin sukkersyge og stærkt nedsatte syn. Den ansvarlige for

spedalskhedskontrollen i Sikonge distrikt, Dr. Buswelu, har samme morgen meddelt mig over telefonen, at han alligevel ikke kan deltage, men så får jeg heldigvis fat i Richard, sygehjælper og min uundværlige daglige leder af leprosariet i Kidugalo, selv om det er en af hans sparsomme fridage, og han havde tænkt sig at tilbringe den i marken med hakken.

Steen M. Andersen og oversygeplejersken Maengwa, Tanzania

Bwana Sundhed

Først skal vi stille på kontoret hos embedsmanden for området, udveksle hilsener og skrive i gæstebogen samt i logbogen. Det er yderst vigtigt at overholde formalia, ellers kan det ødelægge forholdet til myndighederne.

Så går turen over til regeringens få år gamle sundhedscenter, hvor vi hilser på lederen. Hun sidder med en sodavand og sludrer med en af sygehjælperne og fortæller os, at hun desværre ikke kan deltage i undervisningen, da hun har så meget arbejde. Det skal nok have sin rigtighed. Men jeg tænker, at det nu kunne have været meget godt at have haft hende som tilhører også, så de ikke igen skal overse et nyt tilfælde af spedalskhed, sådan som det skete for nylig.

Vi går over til en af de andre bygninger og sætter os på kanten af verandaen, mens vi venter på, at deltagerne skal dukke op efterhånden. "Bwana Sundhed", lederen af sundhedsvæsnets i området, er blevet overdraget ansvaret for alt det praktiske, og han fortæller os, at der nok ikke kommer så mange af dem, der har fået besked på at deltage. Dels er det jo regntid og folk har travlt i deres marker. Og dels er der netop i dag møde i tobaksavlerforeningen for området, i en af de andre landsbyer. Vi forstår. Noget er jo da vigtigere end andet.

En lydhør forsamling

Mens vi sidder der og venter, falder mit blik på brønden i udkanten af pladsen. Pumpen er i stykker og ser ud til at have været det et stykke tid, for den er skubbet til side, og børn og kvinder kommer og henter vand på den måde, man har brugt i århundreder: Hejs din spand ned i brønden med en lang snor. Jeg begynder at få sære tanker om, at det kan være et sindbillede på Afrikas proble-

mer og den manglende udvikling; men inden jeg får gjort mig selv nedtrykt kommer Bwana Sundhed heldigvis og rapporterer, at nu er de sådan set klar. Der er godt nok kun kommet ti, men mange flere bliver det næppe til. Det er helt i orden. Når to eller tre forsamlede er nok for Herren selv, hvem er så jeg til at sige at det ikke rækker med ti? Så vi går ind og begynder.

Og de ti viser sig at udgøre en aldeles lydhør forsamling. Hvad der måtte mangle i antal opvejes på anden måde. For eksempel tilstedeværelsen af formanden for alle skolelærerne i området: En vigtig forbundsfælle at have i kampen mod den sociale stigmatisering og en person i en central stilling, så han kan instruere sine kollegaer i at henvise elever, der måtte have pletter eller nogle af de andre tidlige symptomer, som han sidder og skriver omhyggeligt ned.

Det virker

Der er en god stemning. Ruhmya liver betydeligt op, og vi bestræber os på at gøre undervisningen levende, så det ikke bare bliver noget, vi står og lirer af endnu en gang.

Under "spørgsmål" vækker en af deltagerne betydelig munterhed ved at berette, at han for få år siden har boet i Usega (en berygtet del af Sikonge nær Kidugalo), hvor der var mange spedalske. "De havde sådan nogen kønne døtre, men da jeg lige til nu har troet, at spedalskhed smitter gennem sex, turde jeg ikke røre dem."

Til sidst får også spørgsmål og kommentarer en ende, og vi vender atter køleren mod Sikonge. Endnu et lille nøk er taget i arbejdet for at udbrede kendskabet til tidlige symptomer på spedalskhed og derigennem få fat i de nye tilfælde tidligt, så de undgår deformiteter og handicap, samt at modvirke social brændemærkning og udstødning.

At arbejdet er nødvendigt, ved vi. Sidste år diagnosticerede vi ikke færre end 29 nye tilfælde - det højeste antal i nyere tid.

Og at det virker, ved vi også. Fra nogle af de nye tilfælde eller fra deres naboer og familie har vi direkte fået fortalt, at det var på grund af vores undervisning, de kom til os. Og det er naturligvis en opmuntring og en spore til at fortsætte.

En dag på klinikken

Tekst:
Asbjørn Hansen

Fotos:
Klaus Leonhardt

Sidst i februar 2011 besøgte jeg Bangladesh for at få et første-håndsindtryk af, hvordan arbejdet med de spedalske foregår. Blandt de mange oplevelser var et besøg på spedalskhedsklinikken Gobindogonj i Gaibandha, omkring 300 km nord for hovedstaden, Dhaka. Gaibandha er et af de fattigste områder i landet, og som Spedalskhedsmissionens leder i Bangladesh, James Das, konstaterer: "Der er forskellige lommer i landet, hvor forekomsten af spedalskhed er større end andre steder. Gaibandha er et af fem områder, hvor det står rigtig grelt til."

Fra klinikken i Gaibandha er der over 100 km til spedalskhedshospitalet i

Nilphamari. Det er en dyr og anstrengende rejse, så selv om klinikken kun har åbent en enkelt dag om ugen, er der mange, der kommer til kontrol hver uge. Jeg var der en halv times tid kl. 10 om formiddagen, hvor klinikken lige havde åbnet. Snart efter sad 6-7 patienter klar til at komme ind og blive efterset. Der var også en ung mand, som var bekymret for, om han havde fået sygdommen. Det havde han ikke. Men han blev alligevel grundigt vejledt, så han kunne gå ud og fortælle andre om tegnene på spedalskhed. Tre personer er ansat til at bemande klinikken. Nasima er ansvarlig leder, mens Golam og Keshob assisterer.

De tre ansatte på klinikken: Fra venstre: Nasima Ferdous, Golam Hakkani og Keshob Roy.

Sheulis fingre er stadig krumme efter spedalskheden, men hendes højre fod er blevet opereret, så hun kan gå uden store problemer.

Patienter ved klinikken i Gaibandha viser deres krogede hænder frem. De fleste må leve med deformiteter, selv om de ikke længere bærer sygdommen.

Holdt sygdommen hemmelig

Denne morgen er Sheuli Islam på 35 kommet til klinikken. Hun bor i Gualpara med sin mand, Zahedul, der er landmand. De har en søn på 13 og en datter på 12.

For 15 år siden opdagede Sheuli nogle lyse pletter i sit ansigt. Snart efter var der også nogle på hendes hænder og ben. Da både hendes far og søster havde haft spedalskhed, kendte hun udmærket tegnene på sygdommen. Men hun var lige blevet gift, og hun var bange for sin mands reaktion, hvis hun gik til spedalskhedsklinikken. Derfor holdt hun sandheden hemmelig og håbede, at det ville forsvinde af sig selv.

Det betød desværre, at hun begyndte at få deformiteter. Da hun var afsløret, begyndte at tage den gratis behandling mod sygdommen, men var ikke regelmæssig med medicinen. Hendes højre hånd "stivnede" som en klo hånd, og hendes højre fod blev spændt fast i en

skæv stilling. Desuden fik hun den såkaldte lagophthalmos på venstre øje. Det betyder, at øjenlåget ikke kan lukke helt, og øjet er meget udsat.

Regelmæssig kontrol

Heldigvis viste Sheuli's mand forståelse og hjalp hende, så hun nogen tid efter var helt helbredt. Siden har hun fået opereret sine deformiteter på hospitalet i Nilphamari og parret har fået deres to børn. Men Sheuli kommer stadig regelmæssigt til kontrol på klinikken. Det er en forholdsvis lang gåtur, men hun glæder sig over, at hendes sygdom er stoppet, så hun kan leve et godt liv og fortsat få hjælp og vejledning omkring de gener, som sygdommen har medført.

Både Sheuli og de andre patienter, der kom til klinikken den morgen, var meget villige til at vise deres krogede hænder og andre skavanker frem, så andre kan se og forstå, at sygdommen findes, men kan behandles.

Hvis man ikke lige ved det, vil man nok ikke tro, at bygningen her er Gobindogonj klinik, hvor man kan blive kontrolleret for spedalskhed. Trods det skræbende ydre, bliver der taget godt hånd om de patienter, der møder op.

Ydmyge bedemner

James T. Das, landslederen af spedalskhedsmissionen i Bangladesh, skrev i sit nytårsbrev 2010 om sine ønsker for 2011. Heri indgik bl.a. en række bønner, som afspejler James' ydmyge tjenersind og store lederevner:

"Jeg beder om at Gud vil skænke mig:

- Stykke til at formidle Guds sandhed – ikke min – til verden.
- Tålmodighed til at afvente i stedet for at risikere hastværk i effektivitetens navn.
- Mod til at gøre det nødvendige, når overspringshandling truer med at forspilde mine evner.
- Evne til at lede andre som Gud ønsker det, og ikke som jeg ønsker det.
- Visdom til at vælge det bedste frem for det, der kun er godt.
- Kærlighed så jeg kan tilgive krænkelser i stedet for at hævne dem.
- Nåde til at kunne velsigne, når frustration er ved at få mig til at afvise.
- Villighed til at overkomme selviske motiver.
- Evne til at se mulighederne i stedet for problemerne.
- Kærlighed der fremviser frelsens vej.
- Forståelse der bringer videre fra stilstand.
- Modenhed til at handle efter Guds prioriteter frem for mine egne.
- Styrke til at overgive mig i tro.
- Beredvillighed til at udføre min himmelske Fars vilje.

Må 2011 blive et vidunderligt år med vækst og glæde, hvor du ser drømme gå i opfyldelse for dig og dine."

James

